

3. Удальцова И.В. Проблема судебного признания гражданина ограниченно дееспособным или недееспособным: учеб. пособие / И.В. Удальцов. – Харьков: Нац. юрид. акад. Украины, 2000. – 198 с.
4. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 № 1618-IV // (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, № 40-41, 42, ст.492) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>
5. Ясинок М.М. Процесуальна форма цивільного судочинства, її природа та складові елементи / М.М. Ясинок // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2010. – № 4-5. – С. 162-164.

Шевцова Поліна Володимирівна

здобувач вищої освіти

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ

Науковий керівник: Косяченко Ксенія Едуардівна

к.ю.н., доцент кафедри цивільно-правових дисциплін

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЗАХИСТУ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ ТА ІНТЕРЕСІВ

Захист цивільних прав та інтересів особи постає фундаментальним конституційним положенням, важливість якого не підлягає сумнівам. Можливість здійснювати та нести цивільні права та обов'язки напряму пов'язана з фактом існування способів захисту поданих прав та інтересів з подальшою процедурою їхньої реалізації та застосування. Потенційна та реальна можливість реалізації цивільного права полягає у здійсненні правомірностей, які є фундаментом правовідношень. Захист цивільних прав та інтересів є актуальним та важливим питанням для правового поля будь-якої країни, що підтримує демократичні цінності. Умови сучасності наполягають на поглибленому вивченні та подальшій реалізації цивільних прав та інтересів громадян України.

Історія вивчення правової науки багата на питання дискусійного характеру. Вивчення суспільних відносин між рівноправними суб'єктами права формує цивільне право як відносно самостійну галузь права. Фундаментальні цивільні відносини виникають на засадах рівності, вільності та самостійності. Захист цивільних прав та інтересів наполягає на дієвому попередженні та припиненні порушення прав суб'єктів права, відновленні вже порушених прав на засадах правомірної поведінки.

Стаття 3 ЦК України встановлює загальні засади цивільного законодавства, зокрема, судовий захист цивільного прав та інтересу. Відповідно до ч. 1 ст. 15 ЦК України кожна особа має право на захист свого цивільного права у разі його порушення, невизнання або оспорювання [1].

Під порушенням цивільного права слід розуміти наслідок протиправної поведінки контрагента (правопорушника), діями якого завдано шкоду суб'єктивним правам та інтересам правомочної сторони. Таке порушення може виявлятися в наступному: неповага до гідності та честі фізичної особи (ст. 297 ЦК України), невиконання або виконання з порушенням умов, визначених змістом зобов'язання (ст. 610), продаж товару неналежної кількості, якості та асортименту (ст. 670, 672, 678) тощо. Невизнання належних особі цивільних прав та інтересів полягає як в активних, так і в пасивних діях контрагента, які спрямовані на повне або часткове заперечення суб'єктивних прав. Вказані дії

створюють невпевненість носія суб'єктивних прав, декларованих йому державою, у своєму правовому статусі. Оспорювання – це наявність спору між учасниками цивільно-правових відносин про приналежність чи відсутність права в однієї із сторін.

Правове регулювання будь-яких суспільних відносин, пов'язане із процесом трансформації правових приписів у площину фактичних суспільних відносин, передбачає, що кожне суб'єктивне право у разі його порушення гарантовано забезпечується можливістю його примусового відновлення або захисту [2; с. 100].

Стаття 16 ЦК врегулює захист цивільних прав та інтересів судом та передбачає, що кожна особа має право звернутися до суду за захистом свого особистого немайнового або майнового права та інтересу. У ч. 2 цієї статті наведено перелік способів захисту цивільних прав та інтересів судом, який не є вичерпним, адже тут же зазначено, що суд може захистити цивільне право або інтерес іншим способом, що встановлений договором або законом [1]. Можливість індивіда захистити порушене чи спірне суб'єктивне право або інтерес є одним з найважливіших прав особи, що має значний вплив на визначення її місця у суспільстві. Реалізація наведених можливостей має не тільки важливе соціально-юридичне, а ще й фундаментальне соціально-політичне значення у суспільстві. Захист в контексті існування механізму правового регулювання є вельми складним явищем, що ускладнене додатковими елементами, проте є існуючою можливістю у разі правопорушення та реалізується в межах охоронюваних цивільних правовідношень [3].

При вирішенні деяких питань суд може користуватися альтернативними методами захисту цивільних прав та інтересів. Вибір способів захисту цивільних прав чи інтересів залежить насамперед від характеру правовідносин та видів правопорушення. Відповідно до встановленої мети, учасник цивільних правовідносин має змогу обирати необхідний для нього спосіб захисту, оскільки законодавець лише визначає їх перелік. Спосіб захисту цивільних прав та інтересів залежить від волі учасника цивільного правовідношення [4].

Підсумовуючи викладене, можна зробити висновок що до безперечної актуальності існування методів захисту цивільних прав та інтересів громадян, що має важливу політичну, соціальну, юридичну та демократичну цінність як для країни в цілому, так і для окремих індивідів-учасників цивільних правовідношень. Воля учасника цивільного правовідношення стоїть на чолі вибору методів, способів та видів захисту цивільних прав та інтересів. За умов трансформації законодавства питання захисту та реалізації цивільних прав мають змогу набувати більш поширених форм вияву. Дієвий механізм захисту цивільних інтересів лежить в основі цивілізованості країни та встановлює місце особистості у соціумі.

Бібліографічні посилання:

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV [Електронний ресурс]// Відомості Верховної Ради України 18.12.2016 – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15/conv/page>
2. Кузнецова Н.С. Цивільно-правова відповідальність і захист цивільних прав / Н.С. Кузнецова // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Юридичні науки). – 2009. – Вип. 81. – с. 100.
3. Мацегорін О.І. Поняття та зміст захисту цивільних прав; Часопис Київського університету права, 2011.

Ящук Юлія Василівна,
здобувач вищої освіти
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Науковий керівник: Тимченко Лілія Михайлівна
старший викладач кафедри цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ПОНЯТТЯ ШЛЮБУ ТА ЙОГО ПРАВОВА ПРИРОДА

Шлюб, як соціальне явище у нашій природі має досить складну структуру та за своєю історією існування має велике історичне минуле. У нашій країні є досить поширеним поняття шлюбу, адже саме з цим поняттям пов'язані стосунки між чоловіком та жінкою.

За весь час вивчення юристами поняття шлюбу виникли різні теорії його походження. Зокрема, шлюб розглядається як вільний союз чоловіка та жінки, священне таїнство, цивільний договір, статус, інститут особливого роду тощо. Виникнення різних правових теорій щодо правової природи шлюбу залежало і залежить від періоду в історії конкретного народу, ролі жінки, держави та церкви у цьому процесі, правовим статусом майна і юридичними наслідками шлюбу. З виникненням християнства питання шлюбу віддавались віданню церкви, та норм канонічного права. На думку Г. Ф. Шершеневича, «введення християнства мало, безсумнівно, сильно змінити шлюбне право, – воно прагнуло зміцнити шлюб і дати йому значення таїнства». Саме з канонічного права виходить концепція поняття шлюбу як «таїнства». Необхідно зауважити, що така трактовка шлюбу не лише етап в історії розвитку поняття шлюбу. У сучасному польському сімейному праві досить поширеним є визначення шлюбу як «заповіту» за допомогою якого чоловік і жінка встановлюють між собою товариство усього їхнього життя [1].

Отже, у будь-якій країні нашого світу є досить поширеним такий феномен як шлюб. Але кожна країна трактує поняття шлюбу по різному, та має великий вплив на існування «союзу» між чоловіком та жінкою.

В статті 21 Сімейного кодексу України закріплено наступне визначення шлюбу: «Шлюбом є сімейний союз жінки та чоловіка, зареєстрований у органі державної реєстрації актів цивільного стану» [2].

Епоха просвітництва та Велика Французька революція похитнула канонічне поняття шлюбу як «таїнства». Дж. Мільтон визначив правову природу шлюбу угоду (covenant), важливе місце в якій займає «спорідненість душі», тим самим відродивши договірну теорію шлюбу, що існувала ще в праві Стародавнього Риму. Особлива увага починає приділятися майновим відносинам подружжя, з'являється поняття сумісної власності подружжя, а також можливість укладення не церковного, а світського шлюбу. З'являється концепція розуміння шлюбу не як таїнства, що освячене церквою, а як форма співжиття чоловіка та жінки,